

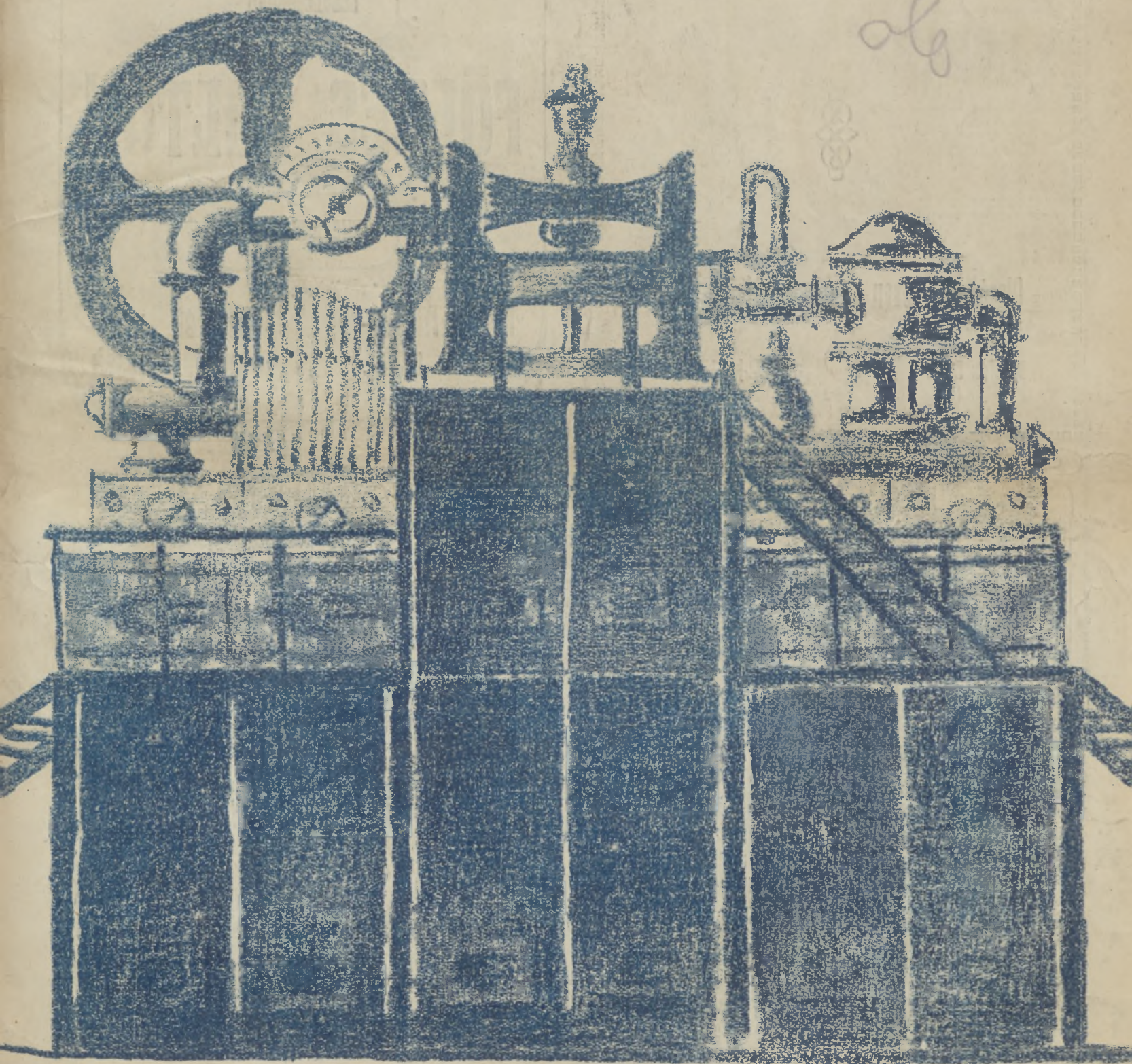
Színházi Újság

9-15. sz. 9

H. 11

1.

ab

E. Endrey

Hírlapkiadó- és Nyomdavállalat R. T.
Szeged

(a Friss Hírek nyomdája)

Olcson, izléseesen készít nyomtatványokat.

Telefon 8-95.

Tisza Lajos-körút 71.

Férfi és gyermekruhák
felöltők és gyapjuszövetek

LEGOLCSÓBBAN

FÖLDÉS ZOLTÁN

RUHAÁRUHÁZÁBAN

Kállay Albert-
utca 6. szám.

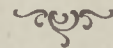
Mérték utáni
megrendelések

KASS KELETI SZŐNYEGSZÖVŐ MŰHELYE
Szeged, Boldogasszony-sugárut 1. szám.

Sürgöncim: Kass Keleti Szeged.

Megrendelésre készít antik perzsa szőnyegek tervrajzai után minden méretű, kézi csomózású szőnyeget. Kész szőnyegek állandóan dus választékban. Szőnyegeink a legnemesebb anyagból kiváló gondossággal készülnek. Jutányos árak!

Szőnyegszövéshez szükséges összes anyagok és felszerelések állandóan legjutányosabb árban kaphatók.

Reproduction artistique de tapis Perses antiques.

SZERKESZTŐSÉG
és kiadóhivatal Szeged
Városi Színház épület,

SZÍNHÁZI ÚJSÁG

EGYES SZÁM ÁRA
1500 korona.

☎Telefon : 690 szám.

Szerkeszti :

Hirdetések tarifa szerint.

MAGYAR LÁSZLÓ

SZÍNHÁZI, TÁRSADALMI ÉS MŰVÉSZETI ORSZÁGOS REVÜ

A JUBILÁNS.

(RÁTKAY SÁNDORNAK.)

*Magyar művésznek gond és baj a sorsa,
Magyar művésznek vergődés e lét,
A végzete halálig ostromozza
És áldozatnak hozza életét.*

*Magyar művésznek a magyar vidéken
A dicsőség is csak gyéren terem,
Megőszül és megrokkán észrevétlen
És tengődik babéron, kenyeren.*

*De van egy napja, mikor néki tapsol
Minden tenyér s minden díj néki jár,
Az örök koldús egy napig király.*

*S míg emlékezhet holtáig e napról,
Tovább robog a kordé, a dolog,
De van egy napja, mely rámosolyog.*

Szeged, 1924. április.

JUHASZ GYULA

„Tizennyolc éves voltam, tavasz volt, 1888-at irtak . . .“

Rátkay Sándor indulása. — Virágvasárnapi színészvásár a hajdani Pannoniában. — Budapestről — Endrődig hat nap. — Az első magyar „operett“. — Amire legbüszkébb és amit legjobban restel Rátkay Sándor

A kávéház egyik sarokasztalánál találtuk meg Rátkay Sándort, aki úgy bujik a jubileuma elől, mint valami csinytevő gyerek a megérdemelt büntetéstől. Hiába mondják neki kartársai, hogy harmincöt évig senki nem lehet büntetlenül Thália papja, elhárító mozdulattal legyint:

— Ugyan gyerekek, mire való ez a bolondság. Nem olyan nagy dicsőség az a harmincöt esztendő. Látjátok fehér már a hajam is, aztán az arcom is ráncos. Egy dicsőség van a világon: fiatalnak lenni. Higjétek el, sokkal szivesebben lennék ismét tizennyolc esztendő surbankó és akárkinek álengedném ezt a bolond jubileumot. Aztán meg kikérem magamnak ezt az indiszkrét eljárás. Én még fiatal vagyok, az mi az ördögöt kürtölték világgá azt a harmincöt esztendőt?

De azért hiába mérgeskedik Rátkay mester, csak jól esik neki az a cirógató melegség, amivel körülövezik a gyerekek, a fiatalok, a most indulók, akiknek sűrű még a hajuk, sima még az arcuk és szent álmok bimbóznak lelkükben. Nem érzik még a színész keserves, rabszolga sorsát, csak a színes, a csodálatos jövődőt látják. Majd harmincöt esztendő múlva ők is megtudják, hogy rettenetes rabszolgatartó a gazdájuk, a nagyérdemű közönség, minden csepp vértüket, minden vágyukat, lelkük minden kincsét elrabolja — kiméletlenül és ha fizet is érte, ez a fizetség nem sokkal több a tapsnál, az esetleges jubileumnál.

— Meséljen valamit kedves mester az életéből. Harmincöt esztendő hosszú idő, kétszeresen hosszú a színész számára, sok minden történhet alatta — kértük Rátkay Sándort.

— Nem történt semmi — szabadkozott — ugyan mi is történhetett volna. Színész voltam: Tanultam, játszottam. Ez az egész.

— Legalább azt mondja el, hogyan lett színész? — kérdeztük csökönyösen tovább.

Elmosolyodott és mosolygása elárulta, hogy hirtelen megelevenednek lelkében az emlékek, a drágák, a szépek, a feledhetetlenek.

— Hogyan lettem színész? — kezdte csendes szóval — hát nem igen tud-

nék erről pontosan számot adni. Diák voltam, az aradi főreáliskola diákja. Sokat jártam színházba. Valami úgy vonzott oda, az illúziók világába. Csak ott éreztem magamat jól.

— Tizennyolc éves voltam. Tavasz volt, 1888 at irtak. Hirtelen megérlelődött bennem az elhatározás, hogy színész leszek. Két pajtásommal, akik éppen olyan kótyagos fejű rajongók voltak, mint én, vonatra ültem és Budapestre mentem. Mindhárman jelentkezünk a színészvizsgán. Gyengének találtak. Azt mondták, hogy várjak még néhány évig. Nem fogadtam meg a jó tanácsot. *Virágvasárnapja* volt, nevezetes napja a régi színészvilágnak. Ezen a napon volt a *színészvásár a Pannónia* kávéházban, ahol *Feri*, a főpincér volt a közvetítő. A vidéki színigazgatók *Feri* közvetítésével toborozták össze társulatukat. Megmondták neki, hogy milyen anyagra van szükségük, ő aztán kiválasztotta a jelentkezőkből a megfelelő portékát, bemutatta a feleket, ha sikerült a vásár, felvette provizióját és új portéka után nézett. Idegentül, de szent elhatározással csöppentünk be mi hárman, aradi fiuk a Pannónia zürzavaros zivajába. *Feri Dercsényi* Gyulánéval, az endrődi színigazgató feleségével hozott össze bennünket. Az alku gyorsan megvolt, mert — *előlegre oem reflektáltunk*. A színészvásáron ugyanis az az elv uralkodott, hogy oda kell szerződni, ahhoz a direktorhoz, aki a legnagyobb előleget adja.

— Dercsényi Gyuláné nagyon szerette a „lütü“-t. Örömeiben, hogy olyan könnyen összetörözhatia társulatát, *elitta az utiköltséget*. Kedden reggel volt az indulás ideje. A leszerződött kollégák a Pannoniában találkoztak. Dercsényiné kétségbeesve pumpolta ismerőseit, de *csak annyi pénzt tudott összekoldulni, hogy azért a vonat csak Kőbányáig vitte el a társulatot*. Kőbányán leszálltunk. A diriné elszállásolt bennünket a nagyvendéglőbe, ő maga nyakába vette a városi és összekoldulta az uliköltséget — *Ceglédig*. Másnap reggel ismét vonatra ülünk, de Cegléden megismétlődött a játék. A ceglédi nagyvendéglő padjain halluk át utazásunk második éjszakáját. Harmadnap eljutottunk *Szolnokra*. Itt a vasúti kocsiban találtunk

éjjeli szállást. Vasárnap érkezünk *Mezőtúrra*. Másnap kocsit fogadiunk és hatnapi utazás után végre huévét vasárnapjának délelőttjén bevonultunk Endrődre.

— Aznap kezdődött a színházi szezon. Plakátok hirdették minden utca sarkán, hogy a szintársulat este a *Feleskei nőtársulat*-t mutatja be. A szerepeket azonnal kiosztották. Rém a sugdson kívül négy szerep jutott: a bíró, a vasas német, *Othello* és a *mexikói vőlegény*. Estig megtanultam mindent és az előadás páratlan sikerrel folyt le. A közönség tombolt, én pedig megmámorosodtam a sikerrel, az első tapstól. Még azt is megjósolták akkor este, hogy nagy színész lesz belőlem.

— Nagyszerű műsorunk volt Endrődön. Még *operettet* is adtunk, az akkori idők egyetlen operettjét, a *Szamártej* ei. A *Szamártej* operettjellegét egyetlen nőta dem onstrálta és azt is az igazgató maga énekelte a színpalak mögött. Így szólt valahogy:

Megfogták a ludat büntelen,
Megették a húsát sültelen,
Megették a zuzáját, a má má-má-máját,
Csókolom a rózsám szá-já-ját.

— Nagyon tetszett a publikumnak az ujdonság. Isten tudja, hányszor ujráták meg.

— Ősszel az aradi színházhoz kerültem. Tulajdonképpen itt kezdődik színészi pályafutásom. Endrőd csak előiskola volt. A kiindulási pont Arad és attól kezdve Biatorbágytól Szegedig ugyyszólván minden vidéki városban voltam: Debrecen, Szabadka, Miskolc, Győr, Szatmár. Budapesten nem voltam, oda csak a darabjaim kerültek fel: *A rekruták*, az *Udvari kaland* és a *Kardcsony éjszakája*, amely a népszínházi színműpályázaton dícsereit is kapott.

— Most ezek a haszontalan gyerekek meg akarják ünnepelni harmincöt éves jubileumomat, ami tulajdonképpen az illetlenség és a tiszteletlenség non plus ultrája. Pedig ha tudnák, hogy mire vagyok én büszke és mit restellek ebből a harmincöt esztendőből, elhallgatnának rögtön. *Büszke vagyok arra, hogy az elmúlt harmincöt hosszú és mégis rövid esztendő alatt egyetlen napig sem voltam szerződés nélkül, soha ügynök által nem szerződtem, egy fillér büntetést nem fizettem, betegség miatt egyetlen egyszer sem*

hiányoztam. Azt azonban resteltem szörnyen, hogy *soha még tíz korona adósságom nem volt*, pedig azt mondják, hogy nem is színész, akinek nincs adóssága. Arra ellenben szintén büszke vagyok kicsit, hogy régi tanácsosa vagyok az országos színészegyesületnek.

Megkérdeztük Rátkay mestert, hogy melyek a legkedvesebb szerepei és miben volt a legnagyobb sikere.

— Érdekes, hogy komikus létemre drámai szerepben volt a legnagyobb sikerem — mondotta —, *Lebonnard apó*-ban és a *Hőfehérke* orvosának szerepében. Legkedvesebb szerepem a *Cornevillei harangok* Gáspár apója és *A bolond* címszerepe.

— Minek örült legjobban? — faggattuk tovább.

— Amikor a fiam színjelesen lematurlált.

— És mikor érte a legnagyobb bánat?

— Amikor a kis leányom meghalt...

Mintha könny homályosította volna el Rátkay Sándor mosolygó tekintetét... Az asztalnál valaki szeliden mondta:

— Érdekes, hogy a mesternek sem a legnagyobb öröme, sem a legnagyobb bánata nincs vonatkozásban a színházzal.

Később elmondta még Rátkay Sándor, hogy felesénével, Hegyi Jolánnal együtt jubilál. Felesége az idén huszonötödik éve színésznő és jövőre lesz az ezüstlakodalmuk.

— Azt mondja még meg, kedves Rátkay mester — kérdeztük szerénytelenül —, hogy ha újra tízennyolc éves lenne, rálépne-e még egyszer erre a pályára.

— *Bizony rálépnék én ismét. Nincs*

szébb pálya ennél. De azért a fiamnak még sem engedtem meg, hogy az apja mesteriségét folytassa. Felküldtem Pesire. A közgazdasági egyetem hallgatója most és az Angol-Magyar Bank tisztviselője. Nagyon szeretem ezt a gyereket.

Elhallgatott. Nem akart többet mondani semmit, mert nem akart panaszkodni. Pedig panaszra lenne oka elég. Három éve tagja és főrendezője a szegedi színháznak, három éve lakik Szegeden — lakás nélkül. Harmincöt év alatt egyetlen egyszer sem volt semmiféle bírósággal dolga, az utolsó három esztendőben hat lakásbírói tárgyaláson kellett megjelennie. Aztán más kellemetlenség is érte. Valami istentelen csirkefogó nem régen betört a színházban levő szobájába és ellopta minden ruháját. Az alávaló betörés eleinte nagyon leverte Rátkay Sándort, de később beletörődött, pedig olyan nagy értéke van az elrabolt holminak, hogy nem is gondolhat pótlására. Rátkay Sándor békességes ember, talán még arra az aljas felkü betörőre sem haragszik.

(m. l.)

Tóth Gyula uri szabó Kőlcsey-utca 7. kézművesbankház.

PIROS TOJÁS.

Megérkeztek a huszöt tojásjuttatások legolcsóbb bevásárlási forrás

Engländer József, Klauzál-tér.

Aranyműves munkát, ezüst, kinaezüst ridikült készit, javit Nádudvardy János Kelemen utca 4. szám.

Miért álmos a partner? Hercegh Vilmosról, a szegedi színház egyik kedven-

céről közludomásu, hogy nagyon sokoldalú ember. Egyik oldalán kiváló színész, valóságos humorbánya, a másik oldalán rajongó sport barát, a harmadik oldalán minta férj és családapa, a negyedik oldalán szenvedélyes dominó bajnok, de az ördög bibliájának forgatásától sem irtózik tulajágosan. Most erről a negyedik oldaláról lesz éppen szó. Szerdán történt a délutáni órákban: Vili bácsi alsózott a kávéházban. Hogy partnere ki volt, azt nem áruljuk el, de nagyon megharagította lassu játékával ellenfelét. Hercegh Vilmos egy darabig elnézte csak, hogy milyen kinos lassúsággal rakja a lapokat az asztalra a partner, de amikor a laplerakás fokozatosan tovább lassult, nem állta meg szó nélkül.

— Talán lumpolt az ur az éjszaka, hogy ilyen álmos a kezejárása?

— Nem lumpoltam én — szolt a másik, csak álmos vagyok.

— Tán nem aludta ki magát.

— Nem. Egy szikrát sem aludtam.

— Se nem lumpolt, se nem aludt? Nem értem. Hát mi az ördögöt csinált egész éjszaka.

— *A vörös malom bemutatóján voltam és reggel mentem haza.*

Vili bácsi jóízű kacagott a találó válaszon és örömeiben bement a szubkontrát.

SZEGED RÉGI ISMERŐSEI

Makó Lajos

Okos tekintetével, amelyből épp úgy nem lehetett semmi bizonyosat kivenni, akár csak a sphinxéből, mereven ült a színügyi bizottságban, hallgatta azt a sok mindenféle beszédet, ami ott előfordul; akkor sem rezgett meg, amikor egy-egy erőt kifogásoltak, hogy gyenge színész, el kell küldeni. De igen élessé vált Pálffy Viktor kulturszenátor hangja; az öreg polgármester fia indokolatlanul kiméltelen is brüszk tudott lenni s személyeskedő területekre is lecsapott. Akkor egyszerre kigyulladt Makó Lajos arca, kiugrott belőle a sokszáz éves kálomista nemes ur s csak másodsorban volt igazgató. Meg is párbajoztak annak rendje szerint s a legközelebbi ülésen már megint jéghideg arccal hallgatta a drága együgyű beszédeket Makó Lajos.

Ott hibázta el az életét, hogy vidéki szingazgató lett, pedig a Nemzeiben korszakot jelző művésszé válhatott volna. Mikor befejezte, a folszerelésén kívül semmi mása nem maradt. Akkor még keveset jártak az emberek színházba, pedig olyan társulata volt, hogy csak leegzetet visszafojtva szabad rágondolni, csupa fiókoroszlán. Azokkal a társulatokkal ma európai turnén is szenzációs eredményeket lehetne elérni.

Nem játszott tulságosan sokat, a színészeitől nem vette el a szerepet, de volt, amit csak ő tudott eljátszani. Gáspár apót és a Nebánt-

virág ezredesét épp úgy, mint a Fösvényt, a Zalameai bírót (akit színészember csak zalamegyeinek mond), vagy Tiborcot. Ez volt az utolsó szerepe is, másnap már halott volt. Színészi kvalitásait, a tökéletes, zengő beszédét, ábrázoló képességét jellemezni nincs itt helyünk, az külön tanulmányra méltó és feledhetetlen mindenkinek, aki valamikor is látta.

Ott élt egész nap a szinpadon, nélküle nem történhetett semmi s akkor is figyelte a próbát, ha nem ő rendezte a darabot. Fialatabb korban sok francia színművet, operettet fordított s tudott eredeti műsört is adni, függetlenül magát a pesti színházaktól.

Semmiféle magánszórakozása nem volt, kávéházba talán soha sem járt, délután kiült a színház oldalbejárata elé a padra.

— Nagyon szép már az idő, sóhajtozott, az emberek szivesebben sétálnak, ma este se lesz közönség.

Májusban akkor, valóban, üres volt már a színház, nem lehetett az embereket becsalogatni, hacsak szenzációs vendégszereplésekkel.

Hogy wennyire a színház szemüvegén át nézett mindent, azt egy levele bizonyítja, amit 1905-ben írt Lázár György polgármesternek, aki akkoriban a főispáni teendőket is ellátta.

Valami baj volt a katonazenekarral, az időben állandó baj volt s agy látszott, hogy nem kapja meg a színház, pedig már augusztus vége felé járta. Makó akkor Máramarosszigeten volt a társulatával, onnan írt Lázárnak expresszt.

— „Kétségbe vagyok esve. Ha nem lesz meg a katonazenekar, ebből catastropha lesz.

Csak azt ajánlhatom nagyságodnak, kegyeskedjék a város nevében kérvényt írni, mint azt a főispánok Nyiregyházán és Szigeten is megtették és azt az én kérvénnyemmel együtt személyesen, lehetőleg rögtönösen Bihar honvédelmi miniszter urnak átadva, szóval is megmagyarázni, hogy ez az ügy most még kevésbé tür halasztást, mint egy hónap előtt és azonnali elintézését kíván nemcsak a színház, hanem a polgárság jólfelfogott érdekéből is... Ha nagyságodnak szíven fekszik a szegedi színészet ügye és azt válságba sodortatni nem akarja engedni, akkor rögtön vonatra ül és nem nyugszik addig, míg az ügyet sikeresen el nem intézte Budapesten személyesen. Mindezt per-sze alázatosan kérem kétségbeejtő helyzetemre való tekintettel...”

Szegény jó Lázárnak sosem kellett valami különösebb biztatás, ha arról volt szó, hogy Budapestre kellett utazni, megtette most is az utat Fehérvárhoz, Kristoffyhoz s a színház megkapta a zenekart.

Mikor Almássy Endre a veje lett, nem javította a fizetését. Végre is szóba hozta Almássy a dolgot s akkor ezt mondja Makó:

— Rossz vért szülne a többi tag előtt. Hogy képezed el?

— De apa, kérem, maga egyre nagyobb hatáskört ruház rám, több lesz a dolgom adminisztrációs ügyekben is, sokat vagyok a segítségére...

— Ezt el is várom a fiamtól, mert így illik. Nem is adott nagyobb gázsit, csak később, amikor másokat is megjutalmazhatott vele.

Bob.

Vendégszereplések a színházban

Németh Mária

A héten ismét fényes előadásban lesz része a közönségnek. Ugyanis Andor igazgatónak sikerült nagy áldozatok árán a M. Kir. Operaház kiváló énekesnőjét Németh Máriát két fellépésre megnyerni. Vele együtt fog vendégszerepelni Basilides Mária és dr Székelyhidy Ferenc, a m. kir. Operaház két kiváló tagja. Csütörtökön, f. hó 10-én az Álarcosbálban, Verdi operájában lépnek fel. Az előadásnak különös fénypontja lesz, hogy a színpadon is 22 tagú zenekar fog működni. Szombaton folyó hó 12-én Németh Mária és Basilides Mária felléptével a Troubadour kerül színre, amikor a tenorszerepet Ocskay Kornél, a m. kir. Operaház tenoristája éneкли.

A közönségnek nem kell bemutatni e négy kiváló művésznőt s művészt. Németh Mária legutóbbi hangversenyén valóságos frappirozta a szegedi közönséget. Legutóbb a new-yorki Maitropolin-ba, a világ első operaházába kapott meghívást. Azonban ő Bécsbe szerződött, hogy Budapesten is fellépessen. Az előadások iránt már hetekkel ezelőtt óriási érdeklődés nyilvánult meg s minden operakedvelő igyekezett jegyet biztosítani az előadásokra.

Nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy e két előadás lesz az idej operaelőadások legkimagaslóbb művészi eseménye nemcsak a szegedi színházban, hanem a vidék összes színházai között is.

Varsányi Irén.

A jövő héten Varsányi Irén, a Vigszínház művésznője vendégszerepel három estén át a szegedi városi színházban. Április hó 14-én Liliom, 15-én Pygmalion, 16-án Ivanov és Fogadósné kerül színre. Három estén át fog vendégszerepelni a legkiválóbb szerepeiben. A harmadik estén két premier lesz. Egy estén kerül színre Ivanov, Csehov Antal drámája, továbbá a Fogadósné, Goldoni kitéző vigjátéka. Mindkét darabot direkt Varsányi kedvéért vette elő a Vigszínház, ugyanis a szélesskálajú művészetének megfelelő két szerepben oly kiváló produkál, hogy amilyenben a budapesti közönségnek még nem volt része.

A közönség körében nagy érdeklődés nyilvánul meg mind a három este iránt s a tömeges előjegyzésekből ítélve, zsufolt ház fog gyönyörködni a vendégművésznő alakításaiban.

Bőrönd és díszmű a legjobb kivitelben kapható Lacher Józsefnél Kárász-utca 12. sz.

Technikai zavarok okozták a Vörös malom keddi üzemzavarát.

Mi volt az oka a másfélórás késésnek. — A jelentéktelen hibák megnövekedése. — Nyilatkozik Andor Zsigmond szinigazgató.

Nemcsak a színházbeliek, hanem a város közönségének igen széles rélege is nagy érdeklődéssel várta a Vörös malom szegedi bemutatójának napját, április elsejét. A premieren azonban néhány olyan kellemetlen momentum merült fel, amely kissé megzavarta a bemutató ünnepélyes hangulatát. A zavaró momentumok legsúlyosabbika az volt, hogy az előadás *másfél órai késéssel* kilenc órakor kezdődött. A hosszú várakozás idegessé, türelmetlenné tette a premier díszes közönségét és így érthető, ha az előadás folyamán felmerült kisebb jelentőségű technikai hibák megnövekedtek a közönség szemében. Mivel a nézőtér nem igen szokott tudni a színpad mögött történő dolgokról, szükségesnek tartottuk, hogy kérdést intézzünk Andor Zsigmond szinigazgatóhoz a premier hangulatát megzavaró momentumok okát illetőleg.

Kérdéseinkre a szinigazgató a következőket mondotta:

— A vörös malom bemutatóját olyan örült nagy apparátussal készítettük elő, amilyenre egyetlen más vidéki színház sem vállalkozott. *Ez a nagy apparátus okvetlenül szükségessé tette volna, hogy*

a bemutató előtt legalább két-három napig szüneteltesük az előadásokat a színpadon. Ez azonban, a mai gazdasági viszonyok között, amikor a színház egyetlen esti bevételéről sem mondhat le, lehetetlen.

— A nehéz kérdést úgy akartuk megoldani, hogy megkettőzött erőfeszítéssel dolgoztunk a közönség által szinte fel sem fogható arányú építkezés beállításán. A már jókor előkészített alkatrészek összeállítását vasárnap délután kezdtük meg és *hétfőn reggel állt már a malom.*

Egy diszletező munkás véletlen elnézése következtében a délelőtti órákban nagy robajjal összedült a hatalmas diszlet.

— Kezdhattuk a munkát előről. Hétfőn este a *Kék póstakocsi* előadása volt, tehát csak az előadás után, a késő éjjeli órákban kezdhattuk meg a malom végleges beállítását, ami lehetetlenül sok munkába és időbe került, mert hiszen — azt a közönség is tapasztalhatta —, hogy kedden este, fél nyolckor, amikor a függönyek már fel kellett volna gördülnie, a *színpadon még javában folyt a munka.* Véletlen balesetek egész sora lopta el az időt. A lázasan siető munkások kezei között

hol egy oldaldiszlet szakadt le, hol a nagy lendítőkerék váza tört össze, szóval ezer nem várt és előre nem látható akadály bukkant fel. Nagynehezen végre kilenc óra előtt néhány percel ismét állt a malom.

— A közönség — ami érthető is — a másfélórás késés következtében kissé türelmetlenné vált. Szerintem ez az oka annak, hogy feltűntek azok az apróbb hibák is, amelyek rendes körülmények között észrevétlenek maradtak volna. A darab szereplőire, akik egyébként bámulatos ambícióval *kivétel nélkül valamennyien tökéletesen felkészültek a bemutatóra*, szintén kellemetlen hatással voltak ezek a technikai hibák, de azért a bemutató színészi része ellen komoly kifogása senkinek nem lehet.

— A második előadás technikai része is mintaszerű volt már. Molnár Ferenc gigászi elgondolása teljes mértékben érvényesült szerdán este, a malom precízen, minden üzemzavar nélkül működött, amit az előadás állandó, lelkes sikere bizonyít legjobban. Szerdán kárpótlást kapott a közönség keddi bemutató sajnálatos késéséért.

— Az Est és a szegedi Vörös malom. Az Est pénteki számának „Szinház” rovatában a következő hír jelent meg:

Hogyan lett egy ház épületanyagából színházi díszlet? Szegeden tegnapelőtt este mutatták be Molnár Ferenc A vörös malom című színjátékát. A vörös malom színpadi díszletét Erdődy János szegedi építőművész tervezte. A díszletekhez egy szegedi négyszobás ház teljes épületfa- és vasbetonanyagát használták fel. A házat a nehéz valutáris viszonyok miatt nem tudták felépíteni s így lett egy tervezett házból — színházi díszlet.

Sajnáljuk, hogy meg kell cáfolnunk ezt a romantikus hírt, de hát az igazság néha nem ütri meg a romantikát. Az Est valószínűleg félreértette az egyik szegedi sajtónak a Vörös malom díszletéről szóló tudósítását, amely arról számolt be, hogy a malomhoz annyi faanyagot használtak fel, amennyiből egy négyszobás magánház építéséhez szükséges teljes faanyag kikerült volna. A vasbeton pedig csak — szerény költői tulzás. Vasbetonnal természetesen érdekesebb a hír, mint vasbeton nélkül.

Erre a rossz diványra ráteritek egy pár ruhát s aludjon. Majd bejövök és felköltöm. *Már teszi és oda a ruhát.*

Jubiláns. No ezt nem bánom, legalább pihenten megyek a szinpadra. *Ledül a diványra.* Szervusz. Olisd el a lámpákat és ne engedj senkit az öltözőmbé.

Ügyelő. Gondom lesz, hogy senki ne zavarja. *Elsötéttit és elmegy.*

MÁSODIK JELEMET

A jubiláns, Thália.

A jubiláns egyet ásit, azután fal felé fordul s alszik, kis szünet. Thália fehér tunikában, kothurnuson, megjelenik a ruhák közül. Az ablakon bevetődő fény világítja. Jubilánshoz megy, vállára teszi a kezét.

Thália. Ébredj fel barátom.

Jubiláns. Ki engedett be? megmondtam az ügyelőnek, hogy ne háborgassanak.

Thália. Én itt lakom e szent falak között.

Jubiláns. Ki vagy? *felkel.*

Thália. Thália a nevem s muzsának neveznek. Ma eljöttem én is hozzád, felkent papomhoz, hogy letöröljem orcád verejtékét. Szent buzgalommal áldoztál nekem, *mindinkább pathetikusan beszél,* a lelked ifjúságát, a gondolatodat, minden érzé-

sedet föláldoztad értem, — lemondál a polgári boldogságról, a nyugodt otthonról, hogy engem szolgálj. Ide jöttem ma hozzád, hogy én legyek az első, ki megcsókolja homlokodat. Köszönöm nemes barátom, fanatikus papom, megáldalak, mint ahogy megáldottalak, amikor először találkoztam veled. *Megcsókolja a homlokát.*

Jubiláns. Most megkérdeznék kéne lennem, de igazán nem tudok. Jól ismerlek, de e jutalom semmi... talán többet érdemelnék. Nyugodt öregkor, békés otthon, kis kertecskét néhány rózsafővel.

Thália. Amikor utnak indultál fiam, megáldottalak, hogy fiatal és öreg tudj lenni, úgy, ahogy akarod. Nem érzed ereidben a fiatalság vérét száguldani? Hisz gyermekkorodban, amikor először fordultam hozzád, elárultam a titkát, miként lehetsz öreg, fiatal fejjel, zsenge lélekkel.

Jubiláns. Ó áldj meg akkor újra nagyszony s taníts meg a nagy, szent titokra, miként lehetek öreg fejjel is fiatal, mert mi színészek fiatalon tudunk öreget játszani, — de hajh, ha elszállt az idő, nem tudunk visszafiatalodni.

Thália. És adtam sok minden más titkot. Király is voltál, — mond, hányszor?

Jubiláns. De koldus is voltam, — azt mondják jobb koldus mint király.

Thália. Hozzád hívtam a többi muzsákot mind, segítettek, támogattak, mégis panaszkodol?

Jubiliáns. Oly szerényvé zsugorodott az élet, hogy még panaszkodni sem merek.

Thália. O jójietek hát, ti többi szép testvérek, muzsák, jertek, dinnepelni jertek, hiveteket dinnepi ma a vagyviliág, — siessetek hát és hozzátok el ismét, amit egykor adtatok, had jusson eszébe a mulból az, ami kísérite életén, hisz Zeus volt atyánk, — édes anyánk meg az emlékezés.

HARMADIK JELENET

Jubiliáns, Thália, Euterpe, Melpomene, Terspichore, Polyhymnia.

Muzsák megjelennek.

Jubiliáns. Mennyi ósmerős arc, — mint régi, szép emlékek . . . feltámadt szerelemek . . .

Polyhymnia. Emlékezz rám, én adtam néked a hangod, az én segítségemmel szállt a hangod a szívedhez, s mondom, nem voltál érdemtelen, e babétdágot vedd szívesen. *adja.*

Euterpe. A filtedet én nyitottam meg, hogy halld a sóhajt és a szerelmes sutogást és foglald énekbe, ami szíved fenekén kering. A zenét hoztam pályád kezdetén s most elösmérésül e csokrot. *adja.*

Terspichore. S én jöttem a nővérem után, életkedvet, ritmust lopiam szívedbe, fűrgévé tettem lábaid, hogy táncolj, vagy ugrálj, lépdelj s mo-

ELSŐ JELENET

Jubiliáns, ügyelő.

Jubiliáns az előadshoz ültözött s ahoz kifeszve a baloldali asztalnál, tikörbe néz. Na, így jó lesz, Még ide egy kis tekelet. Valamit igazit az arcan, *feldől s a ruháját körül simítja.* Hány óra van?

Ügyelő. Még ráér művész ur, csak egy negyed óra mlwva kezdjétek. Tell ház lesz. Oriási. Mindenki itt akar ma lenni a művész ur jubileumán. Ugy tudom eljön a polgármester ur is, meg a szintyi bizottság.

Jubiliáns. Nem szerelem ez, a nagy cécdt, most egyszerre nagy embert akarnak csimálni belőlem. Inkább fizetnék ki az adósságaimat. Szomorú ez fiam, ennyi hosszú év után az ember nem tud mást feimutatni, csak egy pár fonnyadt koszorút, szalagokat, meg felszólító leveleket.

Ügyelő. De azért a tegnapi bankett szép volt. Mi? A direktor ur milyen talpraesett felköszöntőt mondott!

Jubiliáns. Inkább ma bankettoztunk volna. Most olyan fáradt és álmos vagyok. Félek, hogy a jubileumi előadáson rosszabb leszek mint valaha. Ügyelő. Tudja művész ur, minden diszeledadás rossz. Hanem mondok valamit, aludjon egyet.

zogjon minden tőged plasztikusan, mint Phidias művei. Fogadd emlékül e fenyőgalyat. *dtadja.*

Thalia. Ime látod, mit tettünk érted én és nővéreim. Eljöttünk ma hozzád, üres kézzel egyőnk se. Előbb gyűrűt adtam neked, hogy eljegyezz vele, de most vedd az aranykoronát. *Fejéről leveszi és jubiláns fejére teszi.*

Jubiláns. B. csassatck meg drága dámák, vagy szép kisasszonyok, tudom, hogy néktek köszönhetek mindent, — a sikert, a fényt és hogy létezem, de halálam nem jön számra, a szívembe szorult s csak néma könnyekkel üdvözöllek. *Muzsák körülvesszik a diványnál álló Jubilánst, citrogatják. Gongütés. Elsőtétedik, a muzsák eltűnnek, Jubiláns a diványon alszik.*

NEGYEDIK JELENET

Jubiláns, mézáros, szabó, cipész, vendéglob, végrehajtó.

Mézáros durván feltépi az ajtót, világosság övezi. Maga alszik? Keljen fel.

Jubiláns: Mért zaklat fel édes szép álmomból?

Mézáros Azt hiszi, velem komédiázhat? Micsoda dolog ez, már ha hete várok a pénzemre, mindig hiteget, hogy ekkor, meg ekkor. Gyerünk a pénzzel.

Jubiláns. Várjon kedves mézáros ur, talán ma este kapok egy kis pénzt . . . bár paplanhuzatra szántam, de kifizetem a tartozásom.

Mészáros. Tehát várjak? még tovább? Csodálatos, hogy éppen husra nincsen pénze. De látom, itt ez a fölgység, ezt elviszem zálogba addig...

Jubliáns. Ne... nem engedem.

Mészáros. Hogyne! semmi ellenkezés. *elviszi.* Odaktinn még többet várnak. Hej! fiuk gyertek be, aki most nem biztosítja magát, talán sose jut pénzéhez.

Vendéglős. Sose szégyelje magát művész ur. Mászal is megeseit már ez a csoda, de azért kéremeláttan mégis csak kell magunkra gondolni, nem fog úgy e bír haragudni, ha a babérágat zálogul viszem, — ha nem fizet, legalább megfizetem ezzel a főzelekemet. *elviszi.*

Ginész. Csak nem gondolja, hogy tovább várok? Az én cipőmben jár, azzal keresi a kenyerét és nem akar fizetni! lefoglatom e csokrot *elviszi.*

Szabó. Finom kelméket persze szeret, de fizetni elfelejt. Hányszor mondtam, hogy inkább szerényen, mint adósságot csinálni. A ruha elkopik s azt hiszi, hogy nem kell fizetni. Gyertünk azzal a fenyőággal. *elviszi.*

Végrehajtó. A törvény nevében jöttem. Ez itt az akta, ami rajta áll... fizeti? Nam? Akkor foglatok és szoros zárt alkalmazok. Sajnos, már sokan megelőzték... de mégis... mini most látom, mi csillog a fején... arany... *levesszi* valóságos 16 karátos arany. Ez jó lesz, lefoglatom.

Elso előadása a szegeci várost szintekben Andor Zsigmond igazgatása alatt 1924 aprillis 9 én Rátkay Sándor jubileumán a következő szereposztással:

SZEMÉLYEK:

A jubliáns	Rátkay Sándor
Az ügyelő	Czobor Imre
A hős	Klenovits György
Thália	Gazdy Aranka
Enterpe	Komáromy Rózsi
Melpomene	Bán Klári
Terpsichore	Horváth Böske
Polyhymnia	Lengyel Gizi
A mésszáros	Herczeg Vilmos
A szabó	Szabó István
A cipész	Gáspár Endre
A vendéglős	Bellák Miklós
A végrehajtó	Polgár Gyula

Színészek, színésznők, statiszták stb.

Szimpad: színházi ölköző, szokásos berendezéssel, balra ablak, hátul ajtó, ezen túl folyosó, jobbra elől pamlag. Történik ma.

Jubiláns. Nem! Nem engedem! Így meg nem tépázhat az élet! Elvenni mindent! Koldus maradjak, kedély, zene vigaság és fájdalom nélkül? Adjátok vissza! Kövelelem! A hitelezőknek ront, de azok a divány felé szorítják. Kettős gongoltés, elsődítedik, a hitelezők eltűnnek s a jubiláns alszik a diványon.

ÖTÖDIK JELENET

Jubiláns, ügyelő, színészek, színésznők, a hős.

Ügyelő *be, felgyújtja a lámpát, suttogva, óvatosan, halkán, de nem csak ő, hanem mindenki.* Gyertek be, még alszik. A színészek, színésznők *statiszták bejönnek.* A koszorukat és a virágokat *tegyétek így ide, meg ide. Lerakjátok a koszorukat, virágokat, ajándékokat.* És most te állj ide. A hóst *felébredt, akkor kezdj beszélni. Kézét felemeli s int.*

Mind. Éljen! Éljen! Éljen!

Jubiláns *felébred, szeméit dörzsöli, hirtelen leugrik, az egyik koszorúhoz megy, mintha a hitelezőhöz szólna.* Nem! Nem engedem! Ezt legelőbb, ezt ne vigyétek el.

A hős. Szeretett pályatárs! Elvihetnek mindent, megtepázhat az élet, a sors megcsapkodhat, — de kető mindig a tied marad, — a mi szívünk és a publikum. *Atöleli jubildánst, megcsókolja. Eljenzés.*

(Függöny.)

Színészjubiläum

Ünnepi játék egy felvonásban

Írta:

Lugosi Döme

Szeged, 1924

A „Színházi Újság” kiadása

+

Hírlapkiadó- és Nyomdauvállalat R.-T., Szeged

Lugosi Döme színpadi munkái:

Bergengócia.

Daljáték három részben, 6 képpel. Zenéjét szerzette: Fichtner Sándor. Szövegét írta: Lugosi Döme. Első előadása Szegeden 1923. évi március 9-én a városi színházban.

Cavalleria Musicana

(Kisgazdaböcsület).

Operaparodia egy felvonásban. Neigl és Mäder Rezsőtől. Magyar szövege: Lugosi Dömétől. Első magyar előadása Szegeden 1923. évi június 4-én a Belvárosi-Moziban, a „Szegedi Dalárda” hangversenyén.

Színészjubileum.

Ünnepi játék egy felvonásban. Írta: Lugosi Döme. Első előadása Szegeden 1924. évi április 9-én a városi színházban.

Az apostolok.

Epizód egy felvonásban. Írta: Lugosi Döme. Koroknay-kiadás, Szeged, 1924.

---

*Az előadási jog megszerzhető szerzőnél,
Szegeden, Deák Ferenc uca 2. szám.*

A szezon első helyi bemutatója.

Lugosi Döme egyfelvonásosa Rátkay jubileumán — A szerző a darabjáról. — A jubileumi előadásán az egész társulat játszik.

Április 9-ikén tartják meg a színházban *Rátkay Sándor* főrendezőnek 35 éves színészi jubileumát, az előadásban színpadra kerül a *Cornevillei harangok*, ezt megelőzőleg pedig *Lugosi Döme: Színészjubileum* című egyfelvonásos ünnepi játéka. Hirtelen nem tudjuk, e hírek közül melyik az érdekesebb, a jubileum-e, vagy a bemutató előadás, mert a szegedi közönség egyaránt szereti *Rátkay Sándor* főrendezőt és *Lugosi Dömét*, aki a polgári életben ügyvéd és alig egy éve, mint a „Bergengócia” szerzője tette nevét népszerűbbé.

Felkerestük *Rátkay Sándort*, aki szivszorongva várja a jubileumi est sikeres eredményét.

— Régen nyugdíjba mentem volna már, — mondotta *Rátkay* — de a nyugdíjból alig egy napig lehet megélni. Özv. *Makó Lajosné*nek most állapították meg az évi nyugdíját 32.000 koronában. Nagyon meghatódtam most, amikor a 35 éves jubileumom rendezésében szinte egyöntetű lelkesedéssel szálltak sikra értem: *Andor Zsigmond* igazgató, *Herceg Vilmos*, *Gábor Mara*, de legfőképpen *Viola Margit*. Az egyik este az igazgató ur behívott az irodába, és azt mondta, hogy a mi színházi szerzőnk, *Lugosi Döme* jóbarátom, egy kis darabot írt, adjuk elő. Elolvastam a darabot, de alig bírtam, mert a meghatottság forró könnyei elhomályosították a szememet. Félek, hogy a jubileumi estén, amikor először kerül színpadra a *Színészjubileum* című ünnepi játék, majd elsírom magamat, de könnyezni fog minden kollegám, mert a *Színészjubileum* egy jajszó, a magyar seínészek fájdalomából kivágott kis darab.

Felkerestük ezután *Lugosi Dömét* és kértük, hogy mondjon valamit színdarabjáról. *Lugosi Döme* szívesen fogadta a felszólítást.

— A *Színészjubileum* megírásának az ötlete — mondotta — egybekapcsolódik *Rátkay Sándor* Jubileumával. Sok színészjubileumot rendeztem évek előtt Szegeden, most kimaradtam a rendezőségéből, de nem szégyelem ezt, mert a sajtón kívül két kartársam, akik a színtügyi bizottságnak tagjai, szintén kimaradt a névsorból. Mégis ki akartam venni részemet a jubileumból, hogy hálámot rójjam le, nem csak *Rátkay Sándor*, hanem valamennyi színész iránt, akik jubileumi tort ülnek. Egyetemes színészi érzéssé tettem a gondolatot, hogy egy kis darab keretében a közönség is jubilánsként üdvözölhesse az ünneplőt. Ezt a feladatot a legmodernebb drámai formával, a gondolatvetítéssel akarom

elérni. A gondolat az, hogy a siker, a színpadi dicsőség elhamvadt mint a tapsok, — az ideáizmust letöri az élet kemény realizmusa — és boldog csak az lehet, akinek a szíve felolvad az egyetemes szeretetben. Három gondolatkeppel sceniroztam az ünnepi játékot. Az első képből a muzsák üdvözlik a jubiláns színészt, elhalmozzák a színpadi sikerek babérágaival, tölgykoszorúival, azután jönnek a második képből a hitelezők, az élet realizmusának képviselői és mindent elvesznek a jubilánstól, amit a muzsáktól kaptak. A harmadik gondolatkeppel a pályatársak üdvözlik a jubilánst, akinek immár az élet, — mely nem adott nyugodt polgári életet, békés otthont, — csak a kollégáinak és a közönségnek szívét hagyta meg.

A *Cornevillei harangok*-ban a szegedi színtársulat énekes személyzete lép fel s így a színészjubileum alkalmat ad a drámai személyzetnek, hogy ők is teljes számmal nyílt színen ünnepelhessék *Rátkay Sándort*, úgyhogy a szó legszorosabb értelmében, ezen az estén fellép az egész szegedi színtársulat. *Andor Zsigmond* színigazgatása alatt ez lesz az első szerzői bemutató, amely egyszersmind beváltása a színigazgató ígéretének, hogy helyi szerzők darabjainak bemutatásával is fokozni kívánja a szegedi színház iránti érdeklődést.

Ezek után nagy érdeklődéssel várjuk az április 9-iki előadást, amelyre — hír szerint — már csak igen kevés számu jegy kapható. —*Ita.*

— A színházi ujság új melléklete. A „Színházi Ujság” mai számához egy önálló kis darabot mellékelünk. *Lugosi Döme Színészjubileum* című egyfelvonásos ünnepi játékát, amelyet április 9-én, *Rátkay Sándor* jubileuma alkalmával mutat be a szegedi színház a *Cornevillei harangokkal* egyidejűleg.

Balogh Bárdornál a legjobb kárpitasmunkák készülnek. Kossuth Lajos sugára 6. sz. Tel. 1203.

— Irodalmi Olimpiász. Szegeden az erdélyi Olimpiász mintájára *Andor Zsigmond* a magyar vidéki szerzők Olimpiászát rendezte meg Szegeden s e célból körlevelet fog intézni a vidéki színigazgatókhoz. Májusban lesz az Olimpiász első estélye, amelyen bemutatásra kerül *Juhász Gyula Szép csöndesen*, *Lugosi Döme Apostolok és Réti Ödön Viora* című egyfelvonásosa. Ezt a három egyfelvonásost lapunk szintén mellékletként fogja közölni.

A Vörös malom előadásáról.

A szegedi színház eseményekben gazdag idei szezonjának legnagyobb drámai teljesítménye kétségen kívül a *Vörös malom* előadása volt. Az új magyar színpadi irodalom e legbravurosabb alkotása szinte túl nő egy vidéki színház keretein és meghaladja annak képességeit. Ördöngösséggel határos az amit rendezőtől, színésztől, színpadtól és más tényezőtől kíván és színházunk legszebb dicsérete és sikere, hogy ennek dacára olyan előadást produkált (az első estének természetes és mesterséges akadályait és véletlen baleseteit leszámítva,) amely sokáig emlékezetes marad a közönség előtt, amely a teljes forró és zajos külső jeleivel is hálásan köszönte meg a szokatlan és rendkívüli művészi élményt.

Gulyás Menyért rendezése a szűkös viszonyok között megkapóan és meglepően jól érzékeltette az egész színtársulatnak fantasztikus hangulatát és pokoli mozgalmasságát. A színpad és vidéke öleletesen állott az írói elgondolások szolgálatában. A szereplők közül első sorban a tehetséges és lelkes fiatal *Czobor* (Magister) és a szépséges és ugyancsak komoly becsvágyú *Komáromy Rózsi* (Mima) kell kiemelnünk, akik vállalkon hordozták a darab legnehezebb, legfárasztóbb feladatait és végig becsülettel és hatásosan működtek.

Czobor Imre beszédtechnikája kifogástalan és *Komáromy Rózsi* skálája színes és gazdag a legkülönfélébb árnyalatokban. *Rubinyi Tibor* (János) hálátlanabb szerepében és *Lengyel Gizi* (Ilonka), valamint a többi szereplő egyfől-egyig elismerésre méltó készletséggel és buzgalommal állottak a siker szolgálatába. A *Vörös malom* előadása megmutatta, mennyi értékes és érdekes tehetség, erő, lelkesség és fiatalság él a mi drámai színészeinkben is.

Megbirkóztak és pedig sikeresen, a majdnem lehetetlennel. *Művészet és virtuózság, ihlet és bravur egyesült és győzött.* (j. gy.)

Janovics Jenő jubileuma. *Janovics Jenő* dr-nak, a kolozsvári Magyar Színház igazgatójának, április 11-én és 12-én ünneplik harminc éves színészi és huszonkét éves színházigazgatói jubileumát Kolozsvárott. A két estén a kolozsvári Magyar Színház diszeldadást tart, amelyen *Tartuffe*, *Bánk Bán*, *Faust* és *Hamlet* szerepét játsza *Janovics Jenő*, akit előadás előtt az ottani társadalmi és irodalmi egyesületek és színtársulatok fognak üdvözölni.

Elsőrendű cipők Ifj. Metzger Szt Háromság-utca 54.

Hannovertól — a Táncpalotáig.

Ellen Keller végigtáncolja a világot, de színházhoz nem szerződik.

A szegedi színház igazgatójáról köz tudomásu, hogy telhetetlen ember. Ne tessék azonban rosszra gondolni, mert telhetetlensége, hogy úgy mondjuk, nemes telhetetlenség és hivatalos nyelven esetleg ügybuzgalomnak is minősíthető. Arról van szó, hogy Andor Zsigmond azt szeretné, ha minden jó színházi erő, legyen az operaénekes, drámai színész, vagy táncosnő, a szegedi színház kötelékébe tartozna. Szabályos időközökben el-eltűnik Szegedről. Nem mondja meg, hogy hová megy, de a beavatottak tudják, hogy ilyenkor vagy a vidéki, vagy a fővárosi színházakat látogatja sorba és kémszemlét tart a „portéka” fölött. Keresi a jó erőket és megteszi a szükséges előkészületeket megszerzésükre. A keresés, a kutatás annyira a vérében van, annyira a természetrajzához tartozik, hogy mindenki a színészt, a színház számára szükséges anyagot keresi.

Nem rég történt, hogy a hivatásos kíváncsiság fölvitte Andor Zsigmondot a Szegeden még mindig újszerű Táncpalotába és egy páholy sarkából nagy figyelemmel nézte végig az egész műsort. Megjelenése természetesen nagy izgalmat keltett a különböző rendű és rangú énekes és táncosnők között, mert hát oly szép a remény és olyan igaz, hogy az érvényesülés merő véletlenül mulik és mindenki érzi magában az érvényesülésre való képességet. Hátha most érkezett meg az a bizonyos ritka pillanat.

A táncosnők és énekesnők fokozott ambícióval dolgoztak, olyan szépen énekelt és olyan szépen táncolt mind-egyik, hogy gyönyörűség volt nézni. Andor Zsiga is gyönyörködve nézte a a nagy buzgalmat, de impresszióiról nem nyilatkozott, hiába faggatta egyik is, másik is. A műsor után azonban csendes szóval megbizta társulatának egyik jelenlévő tagját, aki különben állandó jelenlődjé bizonyos gyöngéd szájak árán a Táncpalotának, hogy tudakozódjon annál a mosolygós arcú, szőke hajú, fiatal táncosnőnél, aki civilben monoklit visel, jelmezben pedig olyan meglepő szépen táncol balettot, csárdást egyaránt és akit a conferenciera hannoveri udvari színház volt prima ballerínájaként jelentett be a nagydíjnyertes, de kis számú közönségnek — vajjon lesz szerződne-e a szegedi színházhoz?

A megbízott tag lélekszakadva futott Ellen Keller öltözőjébe — ez a neve a táncosnőnek — és zengzetes német nyelven melléne szegyezte a kérdést:

— Akar-e művésznő tagja lenni a szegedi színháznak? A direktor ur érdeklődik.

— *Nem!* — felelte minden hosszabb gondolkodás nélkül egész röviden Ellen Keller.

— Miért nem?

— Nem azért hagytam ott a hannoveri színházat, hogy most a szegedi színház tagja legyek. Nem akarok színháznál lenni. Jobb így, szabadabb az élet.

A negatív válasz híre villámgyorsan terjedt el a kollégák között.

— Óh, ha tőlem kérdeztek volna ilyent — sóhajtott bánatosan egyik-másik. Andor Zsiga pedig a meghiusult kísérlet után tovább folytatja a keresést — más vidéken.

Az esetet annyira érdekesnek tartottuk, hogy meginterjüvöltük Ellen Kellert, aki elmondotta kérdéseinkre huszonkétéves életének egész történetét. Tízéves kora óta táncosnője a hannoveri királyi udvari színháznak. Kivágot ujságkritikákat mutatott: Zajos, nagy sikerei voltak Hannoverben.

— Miért jött el? — kérdeztük.

— Nem tudom megmondani. Most egy fél éve, hogy eljöttem Hannoverből. Valami vándorlási láz fogott el, nem bírtam tovább ott maradni. Vonatra ültem és elutaztam — Csehszlovákiába. Prágai, karlsbadi, reichenbergi, pozsonyi kabarékban táncoltam. Aztán Budapestre mentem. Sehol sem volt sokáig maradásom. Szegeden már nagyon régen vagyok, legalább két hónapja, de érzem, hogy nemsokára tovább megyek már. Ha megunom a vándorlást, visszamegyek Hannoverbe. Egyelőre még nagyon szeretem ezt a cigányéletet. Jó egyszer végigtáncolni a világot.

Tom.

— Mi ujság a színháznál? Meséljen valamit.

Először én kérdezem magától? Látta a Balga szízet?

— Láttam: Nagyon tetszett, Harmath Hilda és László Andor szenzációk voltak, azonban a mi színészeink is kitétek magukért.

— Hogy érezték magukat itt?

— A direktorék mindenfelé magukkal vitték őket s bizony egyik este sem kerültek előbb haza a záróránál, Bellák Miklóssal nagyon összebarátkoztak, aki hű kísérőjük volt. Nagyon jól érezték itt magukat.

— Az első este a bájos Dirinének a születésnapja volt, ott voltak, a második este Bohnnál, a harmadik este Onoznéhoz mentek el, a negyedik este pedig a Kassban tartották a bucau-estét, az itteni előkelő társaságból is sokan megjelentek, nagyon jól mulattak, sőt hír szerint elég mélyen néztek a pohár fenekére. Meg is ígérték, hogy amint alkalom adódik, megint lejönnék Szegedre.

— Mért volt két éjjel világozás a szinpadon?

— A vörös malmot állították össze. Két nap és két éjjel dolgoztak az asztalosok és a diszitők. A direktor és a direktorné állandóan ott voltak velük. Sőt a férfikar négy ambiciózus tagja is beállt műkedvelő asztalosnak és mondhatom, hogy nagyon jól végezték a dolgukat. Különben, amint tudja, az egész közönség meg volt lepve az impozáns építkezéstől, amilyen a színeszt történetében még nem fordult elő.

— Miért játszotta Bán Klári A kék postakocsi ban Teca szerepét.

— Horváth Böske szabadságon volt Pesten, azonban megbetegedett s nem tudott jönni csak az esti gyorsvonattal. Bellák Miklós egész délután tanította Klárinak az énekeket és a táncokat, úgy hogy a lámpaláztól eltekintve, pompásan játszotta el a szerepet. Horváth Böske beállított este fél 9 órakor a szinpadra. Ha látta volna ezt az ijedt arcot, mikor megtudta, hogy a Kék postakocsi megy és a szerepét más játszotta el.

— Mi van Németh Máriával?

— A jövő héten játszik Troubadourban és Álarcosbálban. Mindkét opera már teljesen készen várja a vendégművésznőt, továbbá a többi vendégeket is, Basilides Máriát, dr. Székelyhydit és Ocskay Kornélt. Olyan nagy az érdeklődés, hogy a két előadásra jobb jegyet alig lehet kapni.

— Igaz, hogy Bihari szabadságra megy?

— Igen, mikor a Kis Marat előadásai lezajlanak, akkor elmennek nyaralni.

— Azt mondja szegény Bihari, hogy nagyon lesóványodott, amióta itt köszölt vendéglőben s ezért egy kis hust akar magára szedni.

— Mi lesz a legközelebbi operett-ujdontság?

— A mézeskalács. A zongorapróbák már a legnagyobb gőzerővel folynak, Németh Mária vendéglátékai után lesz a premier. A diszletek és a ruhák már készülnek is hozzá. A színháznál

neküljön, mert az összeesküvők meg akarják ölni. A gróf megeskeli Renét, hogy a jelenlevő kölgyet fátol alatt a város széléig vezeti. René meg is teszi, ő maga elmenekül. Jönnek az összeesküvők, akik meg akarják Renét is ölni, Amália közbeugrik, fátolát ledobja s René megismeri a feleségét: erre másnapra magához rendeli az összeesküvőket. René lakására megérkeznek az összeesküvők, sors-huzás útján Renének kell a grófot megölni. Oszkár meghívást hoz nekik az álarcosbálhoz, melyet a gróf rendez. El is mennek. Oszkár-ból kicsalják, hogy a gróf milyen áruhában lesz. René hátulról leszúrja a grófot. A gróf haldoklás közben iratot ad át neki, melyben őt Angliába küldi s megesküszik, hogy neje ár-tatlan. René bocsánatot kér tőle, a gróf meg-bocsát neki.

Pénteken, április 11-én, 25-ödször:

A HÁROM GRÁCIA.

Revü-operett 3 felvonásban. Írta: Lombardo
Átdolgozta: Harsányi Zsolt. Zenéjét szerzette
Lehár Ferenc.

Rendező: Rátkai Sándor. Karnagy: Takács.

Személyek:

Trottoni	Herczeg
Elena, unokahuga	Ila Mária
Casatti Carlo gróf	Sugár
Lenoir detektívönök	Polgár
Marietta	Viola Margit
Spaghetti színművész	Bellák
Ninetta	Herváth Böske
Trittino	Borbély

Szombaton, április 12-én este 7 és fél óra-
kor Németh Mária, Basilides Mária és Ocskay
Kornél, a m. kir. Operaház tagjai felléptével:

Troubadour.

Opera 3 képből. Zenéjét szerzette: G. Verdi.
Karnagy: Andor Zs. Rendező: Gulyás M.

Személyek:

Fernando	Molnár R.
Luna gróf	Bihari Sándor
Leonora	Németh Mária
Manrico	Ocskay Kornél
Inez	Herczegné
Riuz	Bellák Miklós
Hírnök	Keleti Lajos
Azucéna	Basilides Mária

Troubadour.

Leonora, Luna gróf szerelmének lakásához
minden éjjel egy troubadour jár énekelni s
ezért katonák őrzik a lakást. A katonáknak
elmeséli Fernando, hogy Luna grófnak egy
testvérét csecsemőkorában egy vén cigány-
asszony bosszúból elrabolta s a máglyán el-

égette. A troubadour megjelenik Leonora
ablaka alatt s szerenádót ad. Luna gróf pár-
bajra hívja Manricót s halálosan megsebesíti.
Manrico anyjánál, Azucénánál, egy vén cigány-
asszonynál van, mikor hírül hozzák neki, hogy
Leonora kolostorba megy, mert azt hiszi, hogy
meghalt. Erre elmegy Leonorához s el akarja
őt vinni, mikor Luna gróf megakadályozza.
Castello várában van Manrico Leonorával,
Luna gróf elfoglalja a várat, börtönbe veti őt,
ugyszintén anyját, Azucénát, kit Fernando fel-
ismer, hogy ő rabolta el Luna gróf testvérét.
Leonora Luna grófnak igéri kezét, ha Manricót
szabadon engedi. Manrico nem fogadja el,
inkább vérpadra megy. Leonora megmérgezi
magát. Mikor Manricót lefejezték, Azucéna
elárulja, hogy Luna gróf testvére volt.

Legfinomabb csemege különlegességek
Guttman és Lelpulkernél. Gizella-tér.

Vasárnap délután, április hó 13-án

A VÉN GAZEMBER.

Színjáték 3 felvonásban. Mikszáth Kálmán
regényének felhasználásával írta Harsányi Zs.
Rendező Gulyás Menyhért.

Személyek:

Inokay Gottfried báró	Herceg Vilmos
Eliz a felesége	Uthi Gizella
Mária, a leánya	Komáromy
Pál, a fia	Czobor
Balassa báró	Delly Ferenc
Borly Gáspár, kasznár	Borbély
Borly László főhadnagy	Rubinyi
Özv. Perkálné, Borly gazdasz- szonya	Gulyásné
Bekeházy szolgabíró	Klenovits
Gyenge ügyvéd	Szabó
Hrinc orvos	Polgár Gyula
Bockó kántor	Molnár
Kontra jurátus	Saáry
Disznóssy lakatosmester	Berengh
Krasznay kortes	Rátkay

LEGNAGYOBB
férfi-, fiu- és
gyermek-
ruha
áru-
ház

FÜLDÉS IZSÓ KÁRÁSZ-UTCA

Összes
uridivat-
ujdonságot
legnagyobb
választékban

Mérték utáni szabóság

A színház helyárai:

	Délután	Este	Németh M. v. f.		Délután	Este	Németh M. v. f.
Földszinti és I. em. páholy	50.000	70.000	250.000	II. emeleti első sor	8.000	13.000	35.000
Zsöllye	12.000	20.000	60.000	II. emeleti többi sor	7.500	11.000	30.000
Diszpáholy I. sor	12.000	20.000	60.000	III. emeleti első sor	4.000	8.000	25.000
Diszpáholy többi sor	11.000	18.000	55.000	III. emeleti többi sor	3.500	7.000	20.000
Másodemeleti páholy	40.000	50.000	200.000	Karzati ülő	2.500	5.000	15.000
Körszék I—VII. sor	12.000	20.000	60.000	Földsz. és II. emeleti álló	2.000	4.000	12.000
Körszék VII.—XII. sor	11.000	18.000	55.000	III. emeleti álló	1.800	3.000	10.000
Földszinti zártszék I. sor	8.500	15.000	40.000	Diák jegy	1.500	2.000	6.000
Földszinti zártszék többi sor	8.000	13.000	35.000	Karzati álló	1.200	1.500	4.000

A páholyok 4 személyre értendők, minden további személy részére a pénztárnál póttjegy váltandó.

Női felöltő és férfi ruhaajdonságok

Balázs Jenőnél

Szeged, Széchenyi-tér 2. szám.
Telefon: 14-96.

Vasárnap, április 13-án, este 7 és fél órakor:

A kék postakocsi.

Énekes daljáték 3 felvonásban. Irta Szilágyi L.
Zenéjét szerzelte Buday Déres.

Személyek:

Hochstätten Camilla grófné ...	Faith Giza
Gretchen, leánya ...	Viola Margit
Steiger Flórián báró ...	Polgár Gy.
Poldi, fia ...	Delly Ferenc
Rozmaring ...	Bihari Sándor
Kudelka ...	Gulyás M.
Teca ...	Horváth B.
Stangelmayer ...	Czóbor
Cservenka ...	Borbély
Prandler Nepomuk ...	Herczeg
Prandlerné ...	Herczegné
Pandurőrmester ...	Molnár

Lányok, pandurok, betyárok, jelmezes vendégek.

Villamos szerelési anyagok legolcsóbban Deutschnál, Kállay Albert-u. 1. Telefon: 871.

Festessen Nagy Pálnál, szobafestő, mázoló, cimfestő Kárász u. 15. szám.

Aki a Centrumban olcsón vásárol, az pénzt takarít meg és a magyar ifjúságot támogatja.

x Elsőrendű lóhus és hentesáru különlegességek csakis Bagl Péternél, Püspök-u. és rókusai lóhuscarnokaiban kaphatók.

Engelsmann és Vértesi divatcipő-különlegességek Gizella-tér.

Maozékó István bőrkereskedése Gizella-tér.

Babós Árpád órásmester műhelye Oroszlán-utca 6. szám.

Felelős szerkesztő: Magyar László.

Kiadó: Színházi Ujság lapkiadóvállalat.

„Nyomta a „Hirlapkiadó- és Nyomdavállalat R.-T. Szeged

Mégis csak a **Mülhoffer-féle** fotel a legjobb

Bástya-u. 9.

== Kass-kávéházzal szemben, ==

Első Szegedi Lóhusvállalat

ATTILA UCCA 9. TELEFON 15-44.

Hol mindennap elsőrendű hizott friss ló- és csikóhus, valamint kitűnő töltelékek kaphatók SCHEICH ANTAL lómészáros

SZÖLLŐS kölcsönkönyvtár Szeged, Rígyó-ucca 1. szám.

Szegedi Gazdasági Bank RT.
KÁRÁSZ-UTCA 15. SZÁM.
Aranypénzben fizet koszt és folyószámla betétekre kamatot.

Legelegánsabb cipők **Czetényinél** Szeged, Petőfi-u. 8. Kass-szálló mellett.

Lukács János
varrógép spezialista Valéria tér 7

Villanyerőre berendezett sütőde!!
Legjobb kenyér kapható
NEUMAYER JÁNOSNÁL
SZEGED BUDAPEST

Szövetek, trikó-selymek, rőfösáruk legelőnyösebben
Bihari Miklósnál
Püspök-bazár épület., Mikszáth-u.

Bite Lajos angol és francia női divat-terme,
Vár-u. 7. (Széchenyi-tér sarok) II. em.

Viktória butor berendezés
és bizományi vállalat, Gizella-tér 3.
Ajánl ebédlő, háló és uri szobaberendezést
Vesz és cserél használt butorokat.

Tessék elolvasni !!
Férfi és női filc- és szalmakalapokat jelesen javít és átalakít
Mencz Károly és Fia
menekült kalapos Du. oics-tér.
Napló ház. Telefon: 91.

Legszebb cipők készülnek
Tóth József uri és női cipésznél
Merei-utca 6-a,

Legjobb festőkáru kapható
őzv. Tamási Gézané
festőkáru üzletében Valéria tér.

FERRAVIN
CHINAVASBOR
(Vinum chinæ ferrat) E.T.

Kapható minden drogériában és gyógyszerárban. Legjobb erősítőszert Orvosiilag ajánlva vérszegényeknek, gyengélkedőknek, sápkórosoknak Főraktár:
Mocsáry és Traubermann féle
Hid-utcai gyógyszerárban.
Szeged, Kállay Albert u. 4. Telefon: 319.

Délvidéki Központi Bank Rt.

(Pénzügyi központ tagja)

foglalkozik az összes banküzletekkel.

Elfogad készpénzt

legmagasabb kamatozásra.

KASS SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ SZEGED.A kávéházban minden este Károlyi Árpád zenekara muzsikál.
Színészek találkozóhelye**KALAPOK**minden minőség.
ben gyári áron**HOLTZER S. ÉS FIA**
KALAPOSZTÁLYA

S Z E G E D, Kállay Albert- (Hid) ucca. Főpostával szemben,

„ARIADNE”KÖTÖTT-ES SZÖVÖTT
ÁRUGYÁR R.-T. SZEGED.

Gyártmányai:

kötött gyapjú női kabátok, sálak, sapkák, fű és férfi szvetterek, női és gyermekharisnyák a leg-
szébb kivitelben és legolcsóbban Tisza L-körút 32 sz. alatti földarúsiúthelyén szerezhetők be.Telefon
13-50**KÉZIMUNKAHÁZ**

SZEGED, KÖLCSEY-UTCA 10.

Telefon
13 50D. M. C. áruk gyapjúfonalak és selymek nagy választékban kaphatók.
Külön rajzterem.

FISCHER IZSÓ

Lednitzky József és Társavászon, schiffon, kanavász, női-, férfi és gyermek-kelengye áruháza
S Z E G E D, K Á R Á S Z - U T C A 9.Hajfestést minden szín
ben szakszerűen végez**GOTTSCHALL**hölgyfodrász, manikűr
és kozmetikai szalon

Szeged, Kölcsey-ucca 2. sz. Parókkák modern hajtincsek raktáron.

DOBOZGYÁR**KADLACSER és ROSENBERG**

Szeged, Tisza Lajos-körút 27.

PAPIRZACSKÓGYÁRFedezet mellett elfogadunk **készpénzt** legmagasabb kamat mellettFolyósítunk kölcsönöket Tőzsdei **Áru- és Ingatlanbank R.-T.** Szeged.
megbízásokat előnyösen teljesítünk Tisza Lajos-körút 48.
Alapítva 1915 évben Telefon-zám 15-54.**VIRÁGH CUKRÁSZDA**

Klauzál-tér

SZEGED

Szinházi büffé 1. em.

FISCHER

úri és női diva, különlegességek, Szeged, Kölcsey-u 4.

Kalapok, fűhártyák, kötött-szövöttáruk úri és női választékban.

BIRÓ FERENC ÉS TÁRSA

BOLDOGASSZONY SUGÁTUT 25.

Cukorka újdonságait nézze meg.

ZAVIZA LAJOS

villanyvilágítási és erőátviteli vállalat.

Szeged, Horváth Mihály-ucca. Telefon 11-94.

Női divatkalapok

nagy választékban kaphatók

Knittel Konrádnál

Szeged, Iskola-ucca 26. szám.

Alakításokat vállalunk.

Előfizetések és hirdetések
felvételével **KELETI LAJOS**
és **ERDŐS FÜLÖP** van megbizva.**WÉBER MÁTYÁS**

uriszabó

Szeged, Széchenyi tér 6.

Kívánatra vidékre mintát küldök. — Színe-
szek kedvezményben részesülnek.**Piskolty Károly uriszabó**

Szeged, Zrinyi-ucca 14 szám.

Minden a szakmába

vágó munkát vállal

Szövetek állandóan raktáron,

Hölgyfodrász és manikűr-szalon**HOFFMANNÉ**

Kállay Albert utca 1 (Hid-utca.)

Hajfestés, hajmosás hajmunkák, babi-
hajvágás, illat- és kozmetikai szerek,
disztyúk, hajcsatok.**Régiségek, műtárgyak****VLASICS**

Szeged, Széchenyi-tér 5. :: Telefon 17-67.

ÁLLANDÓ BEVÁLTÁS!Tört arany, ezüst, briliáns régi pénz,
Eterna, Doxa, Omega órák stb napi áron**Tóth órás, Kölcsey-ucca 7.**